

Od čovjeka do Boga-čovjeka

Vjera je, nema sumnje, služba Božja. Ali i to ima svoj duboki smisao, kad je nazivamo dužnošću prema čovjeku. U kršćanstvu je u svakom slučaju služba Božja najuže povezana sa službom čovjeku. Već kratko promišljanje pokazat će nam kako je to pitanje postalo u naše doba aktualno. Ako naime promišljamo, kako nam valja početi, da svijet učinimo opet kršćanski, onda imamo danas posla s milijunima ljudi, koji uopće ništa više ne znadu o Bogu i o uzvišenim tajnama kršćanske vjere. Pa ako se među tim milijunima i nađe uvijek pojedinaca, s kojima možemo neposredno o zadnjim i najvišim stvarima govoriti, iskustvo pokazuje ipak, da u masa nema za to uopće više nikakvih preduvjeta. Svakako promišljaju danas i te mase o čovjeku. One su jednostavno primorane da misle o sudbini ljudskoj i o smislu života poradi zabluda čovječanstva, što se događaju u našoj generaciji kao i zbog bijede, u koju su možda i same zapale, pa radi mračnih izgleda na rat i revoluciju u najbližoj budućnosti. No prije nego li počnem s tim milijunima govoriti o Bogu, morat ću začeti razgovor s njima o ljudima.

Kršćanstvo je vrlo spremno da doskoči toj potrebi. Ono je vjera onoga, koji se nazvao Sinom čovječjim. Samo je u kršćanstvu moguće Boga poštivati u čovjeku. U kršćanstvu je zapovijed o ljubavi prema bližnjemu potpuno sravnjena sa zapovjedu o ljubavi prema Bogu. Što smo i najmanjemu čovjeku učinili radi Boga, učinili smo jednostavno Bogu. Pa jer se svaka zapovijed i sve dužnosti svode napokon na ljubav, to je u ovoj vjeri služba Bogu kao služba čovjeku, nešto najnaravnije na svijetu. Sve što se odnosi na čovjeka, izražava u toj religiji već neki odnos prema Bogu. Stoga će i promišljanje o čovjeku biti ujedno i razmišljanje o Bogu. Na taj način mogu doći u vezu s kršćanstvom svi oni krugovi, koji žele popraviti sudbinu čovjeka.

Kada je to dakle sve tako, onda slijede važni zaključci za kršćansku praksu. Mi smo nosioci ideje o novom čovječanstvu. Mi apsolutno nikako ne trebamo da predamo komunistima ili bilo komu zastavu, što je spojena sa proklamacijom novoga čovjeka. Barjaktari budućnosti smo mi i nitko drugi. No te će riječi biti kovina koja zvuči i zvončić, što samo zvoniti, bit će romantičke fraze, ako ih ne spojimo sa zahtjevom, da sada stvarno prihvatimo životne probleme, osobito socijalne, ali i sve druge, i to u svem

kulturnom opsegu. Ne zaboravimo, da je s obzirom na katolike sve manji broj ljudi koji se uistinu nešto razumiju u poslove javnoga života, poradi razvitka prilika u velikim dijelovima svijeta. Ne upravljaju više javnim životom kršćanske ideje, nego motivi, koji su pače u sukobu s kršćanstvom. Stoga katolicizam mjesto da bježi od zbilje mora posvuda na svijetu naći put, kojim se dolazi do istinitosti.

Neki katolik, koji u javnom životu svoje domovine mnogo znači, rekao mi je prije nekoga vremena: »Katolici rado očekuju sve od nekakvog čuda Božjeg...« Taj je muž imao pravo, pa ipak nije bilo sve samo kudjenje, što je rekao. Pouzdanje u Boga je jedna od najjačih sila u životu. No uza sve to morali bi katolici, koji sve očekuju od čuda, kadikad razmišljati o tome, što očekuje Bog od ljudi, kojima on nije dao razum samo za zabavu. Prema jednom od osnovnih zakona moraju sve stvari ostati u svom redu, pa tako i ono, što iziskuju vlastita područja kulture, imaju prije svega podavati one sile, koje se nalaze u samoj čovječjoj naravi. Ima istine u onoj njemačkoj poslovice, da srećanomu čovjeku i sreća pomaže... I duboka se istina krije u riječi svetoga Ignacija, da treba tako moliti, kao da bi sav uspjeh ovisio samo o Bogu, ali ujedno da valja tako raditi, kao da bi sve ovisilo o nama.

Što smo ovdje izvodili, to je zapravo samo opisivanje zapadne kulturne tradicije. Möhler kaže u Uvodu u svoju glasovitu Simboliku, da se je Istok vazda bavio pretežnim pitanjima o Bogu, dok je zapad više u svom centru zadržao probleme o čovjeku. Dokaz su tome upravo i zadnje enciklike sv. Oca, koje imaju svoj vrhunac u priznavanju ljudske osobe. Time se naglašuje protiv svakog kolektivismu, pače i protiv nekog stanovitog »kolektivismu« u Crkvi, da mora pojedinoj duši, dakle i osobi, služiti sve, uključivši i osnutak Crkve.

Nije dosta, da se u katoličkom vlaku prevezemo na drugi svijet, bez obzira na to, da li mi u tom vlaku spavali ili bdjeli, ili što drugo radili, jer da je glavno, da je to katolički vlak. Ne, mi ne ćemo biti pozivani na sud u čitavim vlakovima, nego svaki sam pojedinca, niti će taj pojedinac polagati račun o čudesima, što ih je očekivao, nego o radu i moći, što je uložio prema svojoj savjesti. Budi pravedan prema čovjeku, pa ćeš biti pravedan i prema Bogu-Čovjeku, a tako onda i prema božanskom Veličanstvu.

Friederich Muckermann D. I.